

LA REPRESSIÓ

El franquisme contra Esquerra

**ORIOI DUEÑAS ITURBE
I JOSEP MARIA SOLÉ I SABATÉ**
són historiadors i autors de l'obra
El franquisme contra Esquerra

La dictadura franquista portà a terme a Catalunya una important repressió sobre el catalanisme polític amb l'objectiu d'eliminar-lo. Fou especialment important sobre ERC com a conseqüència d'haver estat el partit hegemònic durant els anys de la II República.

ERC fou, des de la seva fundació l'any 1931, un partit que aconseguí ser una alternativa reformista al considerat nacionalisme conservador davant la defensa que realitzà de valors com el fet nacional català, el progrés social, el laïcisme, la llibertat i l'esperança cultural. La defensa d'aquells valors, juntament amb els seus líders carismàtics, donaren lloc al fet que ERC comptés amb una àmplia base social, que abastà tant obrers com menestrals, pagesos petits i mitjans propietaris fins arribar a jornalers sense terra o empresaris i professionals oberts de mentalitat, naciona-

listes convençuts o de mentalitat progressista, que li permeteren convertir-se en un partit capdavanter a Catalunya.

L'actuació durant els anys de la República i la Guerra i, sobretot, la defensa del fet nacional català, foren les causes principals que provocaren que, amb l'inici de la dictadura franquista, els militants i membres d'ERC fossin objecte d'una terrible repressió. D'aquesta manera, tant elements destacats del partit com ara el president de la Generalitat Lluís Companys o els diputats Josep Fàbrega i Pou i Josep Sunyol; com alcaldes, regidors i militants de diferents localitats catalanes, foren condemnats a mort i posteriorment executats pel règim franquista entre els anys 1938 i 1945.

Aquests polítics locals, davant la situació de derrota imminent de la República, decidiren no marxar cap a l'exili a causa de diferents motius, els quals podien ser de caire familiar, professional o simplement perquè consideraven que no havien de fugir de ningú, ja que no eren culpables de cap crim. Però amb la victòria dels feixistes, les autoritats franquistes els acusaren, juntament amb altres elements

«La repressió franquista va ser especialment dura amb Esquerra»

locals, d'haver defensat la República i Catalunya, a més de ser els màxims responsables dels crims i fets revolucionaris ocorreguts a les localitats catalanes durant els primers mesos de guerra. Per tant, havien de pagar amb la seva vida per aquells fets.

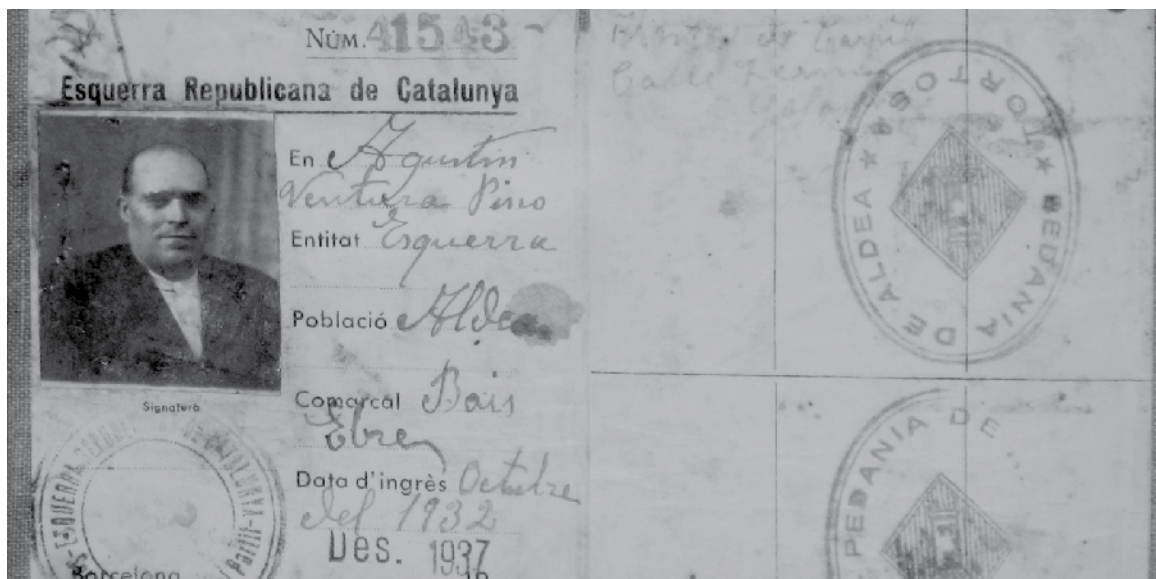
Davant aquella actuació indiscriminada contra el catalanisme, en aquest llibre s'ha realitzat un estudi detallat, a partir de documentació de l'època i de la bibliografia especialitzada, sobre els parlamentaris i la quarantena d'alcaldes d'ERC que foren executats durant aquell període.

Tot això, amb la finalitat d'esbrinar les actuacions de totes les autoritats durant els anys de la República i la guerra i, sobretot, cercant d'esbrinar les motivacions que provocaren que amb el final del conflicte fossin, en la gran majoria dels casos, detinguts, empresonats, jutjats i posteriorment executats.

El franquisme contra Esquerra. Els alcaldes i diputats afusellats d'Esquerra Republicana de Catalunya.
Josep Maria Solé i Sabaté i Oriol Dueñas i Iturbe.

La Fundació Josep Irla ha editat aquesta investigació històrica, que té l'objectiu de mesurar l'abast de la repressió franquista sobre Esquerra Republicana de Catalunya i, en concret, sobre els seus alcaldes. Val a dir que, dels 3.000 afusellats a Catalunya després de la guerra, més del 25% eren militants d'Esquerra.

Agustí Ventura i Pino, llaurador, alcalde de l'Aldea durant la Guerra Civil, fou afusellat el 1939. El seu carnet de militant d'ERC es troba entre la documentació del seu Consell de Guerra.